

= Velja po pošti:
za celo leto naprej . . K 30.—
za en mesec 250
za Nemčijo celotno 34—
za ostalo inozemstvo 40—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . K 28.—
za en mesec 230
V spravljenem mesečno 2—

Sobotna izdaja:
za ceo leto K 7.—
za Nemčijo celotno 9—
za ostalo inozemstvo 12—

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopis se ne vraca; nefrankirana pisma so ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.—

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:
Enostolpna petitrsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali njo
prostor)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petitrsta po 60 v
izhaja vsak dan izvzemljene
necelijs in praznike, ob 5. uru pop.
Redna letna priloga vozai red.

Sijajna manifestacija S. L. S. za svetovni mir in jugoslovensko edinstvo.

V včerajšnji seji vodstva S. L. S. so bile na predlog načelnika stranke dr. Šusteršiča z navdušenim burnim aklamiranjem sprejete soglasno sledeče resolucije.

S. L. S. pozdravlja z globoko hvaljenostjo noto sv. Očeta Benedikta XV. z dne 1. avgusta t. l. za svetovni mir.

Izkreno in brez vsakega pridržka si osvaja S. L. S. bistvene točke mirovnega predloga sv. očeta, ki so narekovane po visokem duhu popolne nepristranosti in nespodobojne pravčnosti ter označujejo edino pravo pot iz labirinta spornih vprašanj, v katera so zapletene vojskujoče se države.

Namestitev orožne sile po naravnih silnih pravicah, sodobno in vzajemno razorodenje vseh držav, obvezno razsodišče za države, čigar avtoriteta je zasidrana v solidarnosti vseh narodov sveta, resnična svoboda za vse narode in svoboda morja — tvojico pravo podlago za pravičen in trajen svetovni mir, zajamčajoč zdravo reorganizacijo narodov ter ožjo in tesnejšo zvezo vseobčne ljudske družine v osrečjučem znamenju prave svobode in visoke pravčnosti.

Svešta si pritrjevanja celokupnega katoliškega slovenskega ljudstva, daje S. L. S. svoje skromne moči v doseg visečega smotra sv. očetu na razpolago in združuje svoje iskrene molitve z verniki celega sveta, da bi Vsegamogočni blagoslovil korak, ki ga je v najresnejši uri začel Njegov namestnik na zemlji.

Naj bi prav kmalu napočil dan, ko se združijo vsi narodi sveta okoli vznesele zastave miru, ki jo je dvignil namestnik Kristusov na zemlji.

Načelniku stranke se naroča, da ta sklep priobči na primeren način sv. stolici.

S. L. S. odobrava in si osvaja državno-pravno deklaracijo jugoslovenskih poslancev v avstrijskem državnem zboru z dne 30. maja t. l. in hoče slejšprej zastaviti svoje moči za uresničenje jugoslovenskega edinstva pod žezлом habsburško-lorenške dinastije.

Nadalje je bila na predlog dr. La mpe a sprejeta soglasno še sledeča resolucija:

S. L. S. vzame z zadovoljstvom na znanje, da se je ustanovila v Curih mednarodna katoliška unija. Poročilo načelnika stranke o čedjalje uspešnem delovanju Katoliške unije se odobri. S. L. S. hoče z vsemi močmi sodelovati, da se dosežejo

vzvrseni smotri te velepomembne katoliške organizacije.

Vodstvo S. L. S.

je zborovalo včeraj pod predsedstvom načelnika stranke dr. I. Šusteršiča ob mnogobrojni udeležbi članov. Seja, ki je bila sklicana na 10. uro dopoldne, je trajala celi dan. Poleg splošnih velepolitičnih zadev so se temeljito obravnavale tudi notranje zadeve stranke. Razprava se je končala s sijajno manifestacijo za edinstvo stranke in za njenega načelnika, kojemu je bilo izrečeno soglasno z 69. glasovi zaviranje stranke, med tem ko se je 12 članov glasovanja vzdržalo.

Za podpredsednike stranke so bili soglasno izvoljeni gg. Anton Belec, prelat Kalan, Msgr. dr. Lampe in Andrej Mejač.

V Izvršilni odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči gg:

Anton Abram, Anton Belec, Jakob Dimnik, Anton Skubic, Anton Žlogar, Alojzij Čatar, Ivan Kregar, Anton Čadež, Bogomil Remec, Josip Šiška, Ivan Traven, Mat. Rihar, Vinc. Marinko, L. Smolnikar, Anton Turk, Aleš Oražem, Groslav Bric, Josip Juvanec, Valentin Zabret, Janez Ribarski, Anton Kohlar, Ivan Novak, Michael Rade, Andrej Mejač, Franc Schweiger, Josip Oražem, Franc Majdič, Vinko Resman, Josip Hafner, dr. Josip Kržišnik, Franc Avsec, Franc Pustičnik, Franc Borc, Jože Erjavec, Ivan Antončič, Ivan Orehek, Michael Arko, Franc Bernik, Ivan Bešter, Franc Traven, Franc Vovko, Matija Škrbec, Vojtek Hybašek, Jakob Ramovš, Martin Drolc, Jakob Jan, Jožef Lavtičar ml., Tomaž Rožnik, Karel Gnidovec, Josip Logar, Franc Oswald, Župan Krhin, Janez Gnjedza, Josip Vidmar, Peter Načelačen, Josip Doltar, Ivan Štefe, dr. Aleš Ušeničnik, dr. Alfonz Levčnik, prelat dr. Josip Lesar, dr. Josip Gruden, Matija Kolar, dr. Franc Ušeničnik, Matija Mrak, Avguštin Šinkovec, Vojtek Jeločnik, Makso Lillek, Janko Bajec, Janko Polak, Josip Potokar, Alojzij Šarec, I. Sveti, Anton Golf, župan Drobnič, župan Čebalček, Valentijn Oblak, župan Šusteršič, Ivan Kromar, Peter Hauptman, Valentijn Bernik, Jakob Porenta, Karel Čuk, Ivan Perko, župan Cerar, dr. Ivan Knific, Gustav Koller, Janez Kepec, Jožef Šolar, Anton Oblak, Jožef Brešar, Josip Brajec, Andrej Krajec, Peter Janc, Janez Rihar, Nikolaj Bernard, Franc Karpe, Andrej Ažman, Anton Bauer, Anton Žnidarski.

Poleg teh so člani izvršilnega odbora vsi člani predsedstva ter vsi državni in deželni poslanci S. L. S.

Vodstvo je končno soglasno sklenilo, da glede na težkoče sedanjega vojnega

časa prenese vse svoje pravice in dolžnosti na izvršilni odbor, le tega pa izrecno pooblašča, da te pravice in dolžnosti, v obsegu, ki ga sam določi, prenese na ožji svet stranke. To velja do konca leta 1918. Preden ta rok poteče, se ima na vsak način sklicati vodstvo, da znova odloči.

Ramo ob rami.

Ko se je vojna začela, so korakale naše čete, namreč avstrijske čete, ramo ob rami z ogrskimi v boju na vsa bojišča; bili so se skupno v Galiciji, v Rusiji, v Srbiji in zdaj proti Italiji. To skupnost trpljenja in težav nam je hotelo izvestno časopisje raztolmačiti tako, da se bo rodila iz nje tudi skupnost mišljjenja in čuvstvovanja za skupno monarhijo, oziroma trdili so, da se je že rodila, samo glasnega oznanjevalca in močnega glasnika ni imela; kajti če bi res ne bilo v sreči skupnega mišljjenja in čuta solidarnosti, potem ne bi bil nikdar mogoč tako enoten nastop enotnih čet, kakor smo ga doživeli.

Tako so nam zatrjevali dan za dan. Mogoče so res sami verjeli svojemu nauku, mogoče so imeli preprčanje in gojili upanje, da se bo vsaj za bodočnost posrečilo iz potokov krvi in iz skupnih nevarnosti zgraditi trdno in enotno državo, kakor jo kažejo na zunaj v skupnem grbu z geslom: neločljivi in nerazdržni. To geslo je dobilo v bojnem reku »ramo ob rami« res svoj praktičen izraz, v političnem ogrskem slovarju se pa pravi to: idimo ramo ob rami narazen, v košutovstvo.

Vsi se še dobro spominjam znanega novoletnega govora grofa Tisze, ki je dunajsko politično javnost osupil. Ako imate tako namene, tako približno je dejal tedanjii mogotec, da nas božete spojiti v eno, potem vam moram že povedati, da smo in hočemo ostati dvoje, kajti — tako se je glasila njegova logika — nam se ne godi dobro, če se nam sploh dobro godi, kljub dualizmu, ampak ravno zaradi dualizma! To je bilo povедano jasno in razločno.

Še bolj jasno in razločno se je oglašila ogrska javnost, ko je začel znani Neumann delati propagando za svojo nemško evropsko osredje. Takrat se je videlo prav jasno, da veže Mažare z nemštvom edino le skupna vez nestrengega sovraštva proti slovenskemu elementu, da pa medsebojna njihova ljubezen ne temelji na čuvstvih solidarnosti, ampak na nezaupnosti konkurenčnih. Gospodovati hočeta oba, ampak previdni in oprežni Ogri so vedno gledali in še gledajo Nemcem noč in dan na prste, da ne zagospodujejo njim

samim. Opreznost in strah pred nemštvom sta tudi vsa nasprotva izvestnih ogrskih šovinistov napram kroni, v kateri vidijo samo zastopstvo nemških interesov in ne marajo ničesar slišati o nji. Ta struja na Ogrskem v javnosti nima sicer priznanega vodstva in velike stranke, katere program bi bil napravljen proti kroni, pač pa se pojavi vselej, kadar se gre za takozvane skupne naprave, kakor so to skupno carinsko ozemlje, skupna banka in skupna armada.

Posebno skupna armada bode gotove gospode v oči in vsak ministrski predsednik, ki nima ravno večine za seboj, jo mnogo lažje dobi z gonjeni proti armadni skupnosti kakor pa če jo zagovarja. Kdor jo zagovarja, ta hitro opravi. Mogoče je tudi sedanji ministrski predsednik Wekerle hotel svoje nekoliko pobledelo popularnost poživiti s tem, da je postavil na svoj program ustanovitev lastne ogrske armade, ki naj bo za cel svet viden in jasen izraz popolne ogrske samostojnosti.

Boj za lastno ogrsko armado ni nov. Povelje, katero so izdali svoj čas po končnih velikih vojaških vajah pri Chlopiju, je izvalo na Ogrskem straten odpor. Od tedaj se živa agitacija za armadno ločitev in za ogrsko samostojnost ni dala več ugnati in pomiriti. Celih petnajst let je trajal boj in traže danes. Začelo se je prerekanje o zastavah, pregledali so na vojaških oblikah in na orožju vsak gumb in vsak vijak, če ne bi kod naši kaj žaljivega za ogrsko narodno občutljivost, s katero so računali kot z najmočnejšim činiteljem v doseg vognega gesla: ramo ob rami narazen! Armaduo vprašanje je bilo za Ogre vedno hvaležno, neizčrpno korito narodnih koncesij, katere so znali izsiliti v neprestanih avstrijskih krizah.

Kakor se pa Ogri sami branijo in boje nemškega nasilstva in mogočega nadvladja, ravno tako privoščijo take lepe reči drugim. Prav zanimivo je, kakšne načrte kujejo Ogri za organizacijo svoje bodoče armade. Narodna mora biti, tako vpijejo, in nikakor ne smejo dopustiti, da se v narodni ogrski armadi pojavi kod kakšen tuj element, nikakor pa že ne v večini. Dopolnilna poveljstva je treba razdeliti tako, da bo povsod pri vseh polkih vsaj polovica Ogrov, drugih pa komaj po 20 do 30 od stotkov. Na kakšen računarski način bodo dobili povsod svojih 50 odstotkov Ogrov, to je sicer nekoliko zagoneten računarski problem, ampak zahtevajo jih le, kajti ogrska armada mora biti neke vrste nadaljevalna ljudska šola, ne sicer za pouk, za vzgojo in za napre-

LISTEK.

XIV. umetniška razstava.

Dvakrat tekom vojne so se doslej odprala vrata Jakopičevega paviljona za umetniško razstavo. Prva je bila lani meseca junija in julija, torej poletna razstava, druga je bila otvorena danes, dne 19. septembra za september in oktober, torej jesenska razstava. Naslednje vrstice naj veljajo kot kratko uvodno poročilo o tej razstavi.

Najprvo splošni pregled. Katalog razstave navaja 24 razstavljalcev, med njimi so trije kiparji, drugi so slikarji. Razstavili so 153 del, kiparji 30, umetnostnopravni 4, vsa c. so dela slikarjev. Glede na tehnično vladavino seveda oljnate slike, nekaj je akvareli, gouache, pastelov, barvanih pernih risb z ogljem, svinčnikom itd.

Med imeni razstavljalcev nahajamo večino naših znanih umetnikov, nekaj je novih imen, mladih talentov v razvoju, ki se nam zdaj prvič predstavijo. Boditi omenjeni, da sedem umetnikov služi

vojake, Iv. Vavpotič je kot vojni slikar v c. in kr. vojnom tiskovnem stanu. — Umetniško delovanje naših umetnikov je že v obče znano s prejšnjih razstav. Tudi na sedanji razstavi se nam kaže isti značaj in ista formalna stran njihovega umetniškega stremljenja.

Med razstavljenimi slikami prevladujejo v obče pokrajina. Pokrajinskih slik je nad polovico, namreč 62. Portretov in portretnih študij je 17, nadalje dva akta, en intérieur, ena religiozna sličica, ostalo se razdeli na genre, karikaturo itd.

V naslednjem naj omenim na kratko posamezne umetnike in njih udeležbo na razstavi. Senior naših slikarjev Iv. Franke je razstavil 9 slik, pokrajine in portrete. Gaspari ima 7 slik. Želeti bi bilo pri te vrste slik duševnega poglobljenja. Prav dobra se mi zdi slika »Pri vezanju koruze«. Jakopič je na sedanji razstavi zastopan s samo eno sliko »Miriam«. Jama, ki živi zdaj v Haagu, ima štiri pokrajinske slike starejšega datuma. Kamibič, učitelj risanja v Kufsteinu ima na razstavi 5 slik iz Belokrajine, svoje domovine. Prav dobra je »Ciganka«. Smrek je razstavil 18 slik oziroma risb, karikatur in ilustracij pravljic. Kakor znano je oster satirik in v oblikah silno spre-

ten. Tako tudi na tej razstavi. Imenoma naj navedem »Ahaver«, »Huda ura«, »Pivo imajo«. Sternen ima tri slike: »Vedeževalka«, pokrajina »Stahovica« in študijo »Starec«. Šantel je poslal tri slike. Prav ljubka idila je »Med rožami«, drugi dve slike sta močno dekorativnega značaja. Vavpotič ima največje število slik, namreč 21. Tudi pri njem prevladuje pokrajina. Zanimale bodo zlasti slike z Gorškega, lepi pokrajinski prizori ob Soči. Posebej bodi že imenovana njegova velika slika »Ljubljana«, pogled z Golovca. Anica Zupanec je poslala na razstavo 6 slik, en portret, eno portretno študijo in 4 pokrajinske slike. Izmed poslednjih bo ugajala prav posebno »Na paši«.

Kipar L. Dolinar je razstavil 13 del, med temi je 5 portretov jako dobrih, drugo je kiparsko delo v manjših merah, morda bolj za umetno obrt. Škoda, da kak portret ni v marmorju. Med novimi imeni na razstavi je kipar Iv. Povirk. Ima 11 del v manjših merah. Najbrže kažejo zadnjo dobo njegovega učenja na akademiji. Kipar ima jako razvit cut za oblikovanje. Nekatere otroške skupine so jasno ljubke.

Na razstavi so zastopani še sledči

dinek (4), Rud. Gasperin (2), Pavel Gustinčič (5) Val. Hodnik (2), Rado Kregar (3), Pavel Lindtner (2), Roza Sternen-Klein (3), Ivanka Vaničeva (4), Fr. Zupan (6) in kipar Drago Vahtar (6 del) in 4 dela iz usnja. Njegov kip »Dar« je edino kiparsko delo v žlahtnem materialu (bron), gotovo še iz časa pred vojno.

Razstavi želim obilo obiskovalcev, razstavljalcem pa poleg priznanja tudi materialnih uspehov v težki dobi vojne. Prav je in želeti, da pridejo dobre slike v last naroda.

J. D.

Glasbeno dramatični večeri v deželnem gledališču.

18. t. m. smo doživelvi v deželnem gledališču, kako čeden pevski večer. Razprodana hiša je živahno pleskala in pokazala s tem, da želi enakih preditev, katerih pogrešamo v Ljubljani v prav obilni meri.

Soprani Anice Vrhunčeve je čist in prikupen, precej močan in zmožen izražanja. Vendar smo jo v franciškanskem cerkvenem zboru čuli mnogokrat.

dek v izobrazbi, ampak za višji in plemenitejši cilj, in to je pomažarjevanje nemažarskih narodnosti.

Pametni ljudje se seveda takih zahtev ne bojijo, že zato ne, ker so v današnjih časih neizvedljive. Čudno je, da se sploh najdejo med ljudmi taki elementi, kakor žive danes na Ogrskem, v taki dobi, ko ves krščanski in nekrščanski svet govori o splošnem miru in o razoroževanju!

Pa menda že mora biti tako: Kakor hočejo imeti ti gospodje svojo volvno reformo, katera naj grofom zagotovi še nadaljnje gospodstvo, pa jo vseeno imenujejo demokratično, tako je tudi z vsemi drugimi demokratičnimi uredbami. Staro inštucije se ohranijo, dobe pa nova imena, pa je dobro. Nastelo grof se reče demokrat in grof je izginil. Namesto narodnost se reče ogrski narod in narodnost ni več. Namesto mir, sporazum, pravica in razroženje se reče pa lastna mast, lastna moka in — lastna armada. Tako korakamo počasi, a sigurno ramo ob ramu naprej.

Italijani pripravljajo nove napade.

Pri Soči je Italijan poizvedoval pred vsem na Banjski visoki planoti in je z močnim obstrelejanjem pripravljal morebiti nov napad na Grmado.

AVSTRIJSKO URADNO POREČILO.

Dunaj, 18. septembra. Uradno:

Na Banjski visoki planoti smo odobili posamezne sovražne sunke, ki so jih podvzeli po močni pripravi s topov.

Italijansko uradno poročilo.

18. septembra. V prostoru jugovzhodno od Banjšice smo hitro nove sovražne napade odbili. Na Krasu živahni topovski boji in živahen motilni ogenj na sovražnika.

Italijani napovedujejo veliko ofenzivo proti gori Sv. Gabrijela.

Lugano, 18. Italijanski listi napovedujejo novo, veliko italijansko ofenzivo na gori Sv. Gabrijela.

Odbiti napadi Italijanov na Banjski visoki planoti in pri Kalu. — Obstrelejanje sv. Gabrijela. — Letalci živahno nastopali. — Conradovo vojno skupino sovražnik živahno obstreleval.

Dunaj, 18. septembra. (Kor. urad.) Vojni tiskovni stan: Na Banjski visoki planoti se trajno močnejše bjejo. Sovražnik je v levem odseku visoke planote po močni pripravi s topovi dvakrat napadel; odbili smo ga. Ogenj naših topov je razgnal čete, ki so se pripravljale, da tretjič napadejo.

Severozahodno od Kala je sovražna pehota proti polnoči napadla z istim uspehom, kakor ob prvih dveh napadih.

V odseku gore sv. Gabrijela je sovražnik od časa do časa močnejše streljal s topovi.

Na soškem pozorišču je sicer sovražnik le močnejše obstreleval Kraško planoto.

Letalci so včeraj zelo živahno nastopali. V zraku so se večkrat letalci spopadli; nad Gorico smo sestrelili eno italijansko letalo, pri Mirnu je padlo italijansko letalo, ki je gorelo.

Pri vojni skupini maršala Conrada je le sovražno topovstvo živahnejše streljalo.

Zpora italijanske meje.

Lugano, 16. sept. Italijansko-švicarska meja je še vedno popolnoma za-

prta. Zapor izvajajo tako strogo, karor še nikdar prej.

Preobrat v Florenci.

Curih. 18. septembra. Dogodki v Florenci prekašajo nemire v Turinu. V Florenci je kompromitiranih veliko častnikov, ki nastopajo skupno z vstasi. V hotelu d'Albion so odkrili obsežno zaroto; zarotniki so se nameravali polasti vlade. Veliko častnikov so zaprlji.

Na stotine zarotnikov v Italiji zaprti.

Lugano. V petek in v soboto so zaprlji v Turinu, Milanu in v Florenci več sto oseb radi politike, ker so na fronti nastopali za mir.

V Milatu voditelji socialistov zaprti.

Monakovo, 18. septembra. V Milatu so zaprlji voditelje socialistov v mestno hišo.

V Turinu stavka 80.000 delavcev. — Ob nastopu za mir streljali na demonstrante s strojnimi puškami. — 500 mrtvih, na tisoče ranjenih.

Lugano, 18. septembra. Italijanski listi javljajo: V Turinu in v drugih mestih traja vojno stanje dalje; 80.000 delavcev stavka.

Lugano, 18. septembra. V Turinu so se ponovili delavski nemiri; veliko demonstrantov je ubitih. Delavci, do trideset tisoč, so korakali po mestu in klicali: »Zahlevamo mir! Kruh! Na ljudi so streljali s strojnimi puškami.» Avantik poroča, da je bilo ubitih 500, ranjenih pa več tisoč oseb.

Italijanske želje.

»Il nuovo giornale« poroča na temelju švicarskih vesti, da je padel Bojcevič v nemilost. »L'idea nazionale« pa poroča, da je nemško armadno vodstvo s posameznimi avstrijskimi generali zelo nezadovoljno, ker so s svojo nesposobnostjo zakrivili izgubo Svetega Gora in je bila pri tem zastonj žrtvovana velikanska množica čet in materiala. — Kakor znano, je naše armadno vodstvo dalo prostovoljno izprazniti Sveti Goro, da tako štedi ljudi in material.

Polkovno odlikovanje v italijanski armadi.

»Corriere della sera« poroča, da bodo oddelki italijanske armade, ki so se odlikovali na bojiščih, še posebej odlikovani in sicer jim bo dovoljeno opremiti njihove zastave z geslom, ki bo vseboval njihovo junashvo. To beseidle bo uvezeno s srebrom na moder trak.

Proti sabotaži v Italiji.

Bern, 18. septembra. (Kor. urad.) Tempis poroča: V soboto je zboroval v Rimu ministrski svet. Pečal se je z dogodki v Civitavecchia, kjer so se branili pristaniški delavci iz parnikov razkladili žito. Sklenil je, da odločno proti vsaki sabotaži nastopi.

Mirovni pokret.

Koprnenje po miru v švicarskem zveznem svetu.

Bern, 17. sept. (Kor. ur.) Izredno zasedanje švicarskega zveznega sveta se je otvorilo v pondeljek ob 3. popoldne. Predsednik zveznega sveta dr. Bueler je v svojem otvoritvenem govoru opozoril s simpatičnimi besedami na mirovno noto sv. očeta in rekel, da upa, da se kmalu sklene mir, ki bo končal veliko umiranje narodov.

in posebno v »Tkalcu«, kjer ima težak part, izvršil svojo težko nalogo povsem zadovoljivo.

»Ljubljanski Zvon« se še razvija, ima pa v moškem zboru prav čeden material, ženskim glasovom pa manjka še prožnosti in šole. Pevovodja Z. Prelovec nima nič onimoznih ženjalnost dirigentov na sebi; nastopa prikupno-pripravo, brez afektacije, a pozna se mu, da obvlada svoj zbor z enim samim pogledom. Diskretno taktira in z dobrim občutjem naštudira, posebno pianissimo v »Ljuba si pomlad zelen« je kazal na dirigentske kvalitete pевovoda. Prelovec ne bo kapelnik diletant, ampak dirigent, kot jih nimamo v Ljubljani na izbiro.

Moški zbor je glasovno docela izenačen, trdna podlaga v profundnih, redko globokih basih, masivni srednji glasovi in prožni tenorji so dobro vpeti in vajeni drug drugač. Samo fortissimo je še presibek, drugače je moški zbor neoporečen. Nima nič gostilniškega na sebi in nastopa koncertno.

Mešani zbor pa je še v razvoju. Alt je preveč plohost, zdelo se mi je, kakor bi fino salonsko sobno opravo delal tesar — tudi silijo se posamezne glasovi iz celote, nek tremolo glas-

Odgovor sporazuma na noto sv. očeta.

London, 17. sept. (Kor. ur.) Reuter: Zavezniki odgovore na noto sv. očeta, ko odgovore osrednje velesile sveti stolici. Anglija popolnoma soglaša z Wilsonovim odgovorom.

Belgijsko vprašanje na mirovnem posvetu.

Kolin, 18. sept. Berlinski dopisnik »Köln. Ztg.« poroča, da odgovor nemške vlade Belgije ne omenja in ne obsega ničesar o njeni bodočnosti, ker bo za to še dovolj zgodaj, ko se prično o miru pogajati.

Avtstrija izroči odgovor dunajskemu nunciu v četrtek.

Dunaj, 18. septembra. »Wiener Allgemeine Ztg.« poroča: Dunajskemu nunciu izroči avstrijska vlada odgovor na noto sv. očeta v četrtek. Nota se objavi v soboto.

Angleži in mir.

Dunaj, 18. sept. »Reichspost« javlja iz Berlinja: Ne more se več dvomiti, da je došlo sem od Anglije vprašanje, ki tiče miru.

Sv. oče in Wilson.

Rotterdam, 18. sept. »Daily Mail« javlja iz Rima: Sv. oče in Wilson sta menjala veliko brzojavk. Z uspehom je sv. oče zelo zadovoljen; njegov ožji krog v Vatikanu pričakuje novih korakov sv. očeta glede na mirovno vprašanje.

Novi način podmorske vojske.

Bern, 17. sept. (Kor. ur.) Pariski listi javljajo, da se pričakuje nov način podmorske vojske s strani Nemcov in da bo nova doba podmorske vojske zelo resna.

Noranja politika.

Fred važno izjavo vlade.

Dunaj, 18. septembra. Predsedstvo nemške nacionalne zveze je imelo danes z ministrskim predsednikom dr. pl. Seidlerjem razgovor. Ministrski predsednik je napovedal, da bo podala vladu v torkovi seji zbornice važno izjavo, ki se bo dotikala tudi zunanjega položaja.

Cesar sprejel adreso hrvatskega saborja.

Dunaj, 17. septembra. (Kor. urad.) Cesar je zasljal danes v posebni avdijenci odposlanstvo hrvatskega saborja, ki mu je izročilo adreso, katero je bil sabor sklenil.

Nočeo.

Pod tem naslovom piše »Slovenski Gospodar«:

Da je Spodnji Štajer slovenska zemlja, bo nam tudi najhujši nemškutar rad priznal. Toda ali smo mi gospodje na tej zemlji? Ves naš narod si želi združenja s svojimi bratji na jugu ter je to željo tudi glasno izrekel. Toda Nemec je naš gospod. Dne 2. septembra so se naši »gospodje« zbrali v Mariboru, ter rekli: Slovencem ne dovolimo svobode, oni še ostanejo dalje pod našim bičem in jarmom. Na glavarstvih se bodo še dalje zadiral nad namiznimi tujiči, na sodiščih bodo nas zapirali tujiči, na davkarjah nas prezirali tujiči. Krčme, trgovine, podjetja, veleposestva, gradove bodo imeli tujiči, mi raztrgane koče in najslabša ter najmanjša posestva.

Svobode si želimo, narodnostnega mira si hočemo, napredka nas žej, toda tujiči so se dne 2. t. m. zbrali v Mariboru

ter sklenili, da še nadalje ostanemo v verigah. Nočeo, da postanemo samosvoji, hočeo nas držati še nadalje pripete kot pse.

Ali bo res obveljala volja tujcev in se izjavila naša želja? Ne vemo. Vlada je nemška in vrana ne izkljuje vrani oči. Toda eno vemo: v nas je nepremagljiva, neutrušljiva želja, da vržemo raz sebe stolnici jarem, ki tako težko sloni na našem hrstu. Mi nočemo biti več tla, na katera stopa trdi tujčev čevelj. Mi hočemo sami hoditi, sami delati, sami odločevati. Mi in cesar, drugega ne potrebujemo pri odločitvi naše usode, vsak drug nam je tujec, ki noča naše sreče, ampak svojo lastno. Nemci so proti naši svobodi, ker bi nam koristila in njim ne bila v hasek. Žalostno, da so se naši bratje, četudi so to nemškutarji, ki so nas na zborovnju v Ptaju grdo izdali ter rekle, da še hočejo nadalje pojavljati bič, s katerim jih narodni nasprotniki tepejo.

Kadar želi hlapec, suženj več prostosti, pa je vsak neplemenit gospodar proti temu, da bi mu podelil več prostosti. Kako torej naj pričakujemo, da bi nam tuji se da dej privoščili našo narodno, gospodarsko in prosvetno svobodo? Popolnoma v njihovem značaju je, da rečejo k vsemu, česar mi želimo za svoj ubogi narod: Nočemo!

Sužnji so vedno koprneli po svobodi in ni bilo sile, ki bi to željo mogla umoriti. Ali je slovenski narod že tako zasužen, da ga tudi misel na svobodo več ne gane in dvigne? Ne!

Nočeo naše svobode, a mi jo hočemo!

Zmede na Ruskem.

Angleški listi hvalijo Kerenskega. — Kerenski zaupal Kornilovu v vojaških zadevah. — Kornilov štab ušel. — Zaroto vodil Ljovov. — Savinkov razdelil maksimalistično 10.000 pušk. — Kaledin odstopil kot hetman. — Pomiloščenje v Rusiji. — Kako se je sestavila ruska vojna vlada. — Aleksejev aretilral Kornilova in 23 generalov. — Vse Kornilove čete odposlane na bojišče. — Iz Petrograda izgnali Kitajce. — V Kijevu stavkajo hišniki. — Odese izpraznjujejo. — Vojni kabinet odpotoval v glavni stan. — Zasedanje konstituante zopet odgovoreno. — General Aleksejev se ustrelil (?). — Kornilov v blaznic. — Kaledin koraka proti Moskvi. — Angleži beže iz Petrograda.

Iz Haaga: Ker je Kornilov aretilral, je pričelo angleško časopisje Kerenskega tako hvaliti, kakor je prej Kornilova, in ga slave, ker je razglasil republiko. — Iz Stockholma: Dasi pride Kornilov pred vojno sodišče, Kerenski njegovim vojaškim odredbam popolnoma zaup. Zapovedal je, naj na fronti vsa njegovaovelja izvedejo, dokler Aleksejev ne nastopi svojega novega mesta. Maščevati se nad Kornilovom ne misli, ker je spor povzročil predvsem Ljovov, o katerem razglasajo, da se mu je zmrznil um. Kornilova postavijo pred vojno sodišče, ki se bo posebno oziral na njegove zasluge. — »Morningpost« javlja iz Petrograda, da je Kornilov štab ušel in da je kapitulirala le tretjina čet, ki jih je bil Kornilov zapeljal. — »Tempis« javlja iz Petrograda: Savinkov, kateremu so poverili obrambo Petrograda, je bil tako nepreviden, da je razdelil 10.000 pušk med delavce. Kerenski ga je zato odpustil. — Agentura javlja 17. t. m., da je general Kaledin odstopil kot hetman donskih kozakov. — Iz Berlina: Začasna ruska vlada je sklenila obrazglasitvi republike obsežno pomilovanje, ki obsegajo tudi Kornilova. — Iz Londona: Kerenski je le z veliko težavo sestavil vojni kabinet in je storil vse, da je pridobil zase delavski in vojaški svet. — »Times« javlja iz Petrograda: V četrtek so odposlali vse Kornilove čete na bojišče. Prijete generale so pripeljali v Petrograd. — Reuter javlja iz Petrograda: Aleksejev je aretilral v Mohilevu Kornilova in 23 generalov. Stražijo jih v nekem hotelu. Zaslišanje s Kornilovom so danes končali. — Agentura: Kerenski se je z odlokom zahvalil javnemu dobrodelnemu odboru za zasluge, da so zatrli Kornilov odpor in ga je pozval, naj se razide, ker je upor zadušen. — »Novo Vreme« poroča, da so pričeli Odese izpraznjevati. Iz

ledju je pričel z ofenzivo. Zasedel je že velik del moskovskega vojaškega okraja. Odrezati namerava Moskvo in od tam nastopiti proti revoluciji. — Angleško veleposlaništvo je pozvalo Angleže, ki bivajo v okolici Petrograda, naj se pripravijo, da odpotujejo. Petrograd zapusti vsak dan 12.000 ljudi.

Nova vlada Kerenskega.

Petrograd, 17. sept. (Kor. ur.) Agentura: Nekrasov je izjavil, da se je Kerenski mu posrečilo po dolgih pogajanjih sestaviti sledečo vlado: Kerenski: ministrski predsednik in vrhovni poveljnik; Tereščenko: zunanje reči in najbrže namestnik min. predsednika; Kiškin: notranje reči; Kartašev: bogočastje; Bernacki: finance; Konovalov: trgovina; Naljantovič: pravosodje; Arhangelski: pouk; Akzentijev: poljedelstvo; general Vrhovski: vojska; admiral Verderevski: mornarica; Buriškin: državni kontrolor; Skobeljev: delo; Jefremov: skrb revežev; Nikitin: pošta in brzojav.

Kerenski predsednik ruske republike.

Kodanj. (Korespondenca »Rundschau«): »Rječ beleži vesti, da bodo proglašili Kerenskega predsednikom ruske republike, da dobi potrebno avtoriteto. Vlada se poveri vojaškemu kabinetu, ki ga bo vodil general Aleksejev.

Finci se zahvaljujejo Kerenskemu.

Petrograd, 18. septembra. (Kor. u.) Agentura: Odpolanstvo finskega sejata se je zahvalilo Kerenskemu, ker je 12. septembra dovolil Finski samoupravo.

Boji z Rusi.

Pri Seretu in v gorah Moldave so nove ukrajinske in rumunske čete brezuspešno naše postojanke napadale, a večji nastopi Rusov se tu ne pričakujejo. Ad Nočejo.

AVSTRIJSKO URADNO Poročilo.

Dunaj, 18. septembra. Uradno: Z vzhodnega in jugovzhodnega bojišča se ni nič poročalo.

Načelnik generalnega štaba,

NEMŠKO URADNO Poročilo.

Berlin, 18. sept. Veliki glavni stan: V ovinku Lucka, v spodnjem teku Zbruča in v gorah vzhodno od kotline Kézdi Vásarhely je nastopal sovražnik živahnejše, kakor zadnji čas,

Pri armadni skupini maršala pl. Mackensena so izvedli Rumuni zahodno od Sereta po obsežnem obstreljevanju pri Varniti in Muncelu več delnih napadov, ki so se z velikimi izgubami za nje izjavili.

Pri izlivu Rimnica smo povodom lastnega nastopa ujeli več sovražnikov.

Rusko uradno poročilo.

17. septembra. V smeri proti Rigi se nadaljuje boj prednjih straž. Zasedli smo pokopališče jugozahod. Od Hapvala na severnem bregu Ae. Na ostalem pozorišču streljanje s puškami in nastopi poizvedovalcev.

Odbiti napadi Rusov in Rumunov.

Dunaj, 18. sept. (K. u.) Vojni tiskovni stan: O bojih pehote se poroča, da je napadla sovražna pehota na črti vojne skupine maršala pl. Mackensena. Napad se je zrušil v ognju naših topov in pušk. Uspel ni tudi sovražni napad na neki drugi točki.

Pri vojni skupini polkovnika pl. Linsingena je sestrelil Rus 16. t. m. pod ovirami neke nemške pehotne divizije mino, ki pa ni nam povzročila nobene škode. Sicer le mali nastopi sovražne pehote in mestoma motilni ogenj.

Pobitošt angleških častnikov, ker je Riga padla.

Berlin, 17. septembra. Wolff: Nemci so ujeli pri Créeceuxu nekega angleškega častnika, ki je izjavil: Prepičan sem, da ker je Rusija odpovedala, sporazum ne bo zmagal. Padec Rige je zelo pobil angleške častnike.

Japonska.

Japonska proti mirovni želji francoskega naroda.

Pariz, 17. sept. Painlevé bo podal v parlamentu izjavo, s katero hoče delovati proti vedno močnejši želji naroda, da bi se sklenil mir. Izjavil bo, da je sporazum sklenil odkloniti vsako novo mirovno ponudbo od katerekoli strani. Nova ruska vlada je tudi zagotovila, da odklanja poseben mir. Francosko časopisje piše tako, da se tudi glede na razmere nasproti Rusiji vedno jasnejše omejujejo nazori strank in da v javnem mnenju zmaguje nazor, da zahtevajo koristi Francije in Rusije pospešiti mir.

Japonska preskrbuje Rusijo.

London, 18. septembra. »Daily M.« javlja iz New Yorka: Japonci in Američani so se v New Yorku pogodili: Japonska preskrbi v prvi vrsti Rusiju; japonska trgovinska mornarica bo prevažala iz Amerike v Rusijo vojno blago, japonske vojne dobave Rusiji bo Amerika financirala.

Japonsko posodila Rusiji 105 milijonov jenov.

Frankobrod, 18. sept. »Tempss« javlja, da je japonska državna banka posodila Rusiji 105 milijonov jenov.

Opasen položaj Nizozemske.

Haag, 18. septembra. (Kor. ur.) Na zboru generalnih držav je govoril ministrski predsednik v imenu kraljice. Notranji in zunanj politični položaj se je bistveno izpremenil. Vidiki bodočizme nas ne zadovoljujejo. Vedno moramo biti pripravljeni med sovražniki, ki se ljuto bijejo, da odbijemo mogočno kršitev naše neutralnosti. S kolonijami vedno težje občujemo. Za uvoz indijskih proizvodov primanjkuje ladij.

Nemiri v Liverpoolu in v Avstraliji.

Rotterdam, 18. septembra. V Liverpoolu so izbruhnili koncem avgusta veliki nemiri. Skladišča je plenilo 6000 delavcev. Nemire je moralno zadušiti vojaštvo s silo; bilo je več mrtvih in ranjencev.

Kodanj. 18. septembra. V angleških kolonijah postajajo vedno nezadovoljnje, ker vojska tako dolgo traja. V Avstraliji so izbruhnili veliki nemiri. Velikanska množica je v Sydneju plenila trgovine; demonstranti so zahtevali, naj avstralske čete takoj odpokličejo z bojišča.

Zračni boji ob Soči.

438 zračnih bojev avgusta ob Soči. — 43 sovražnih letal uničenih. — Mi izgubili le štiri letala.

Dunaj, 18. septembra. (Kor. urad.) Vojni tiskovni stan: Kakor ostala orožja, so se tudi naše zračne čete v mitem mesecu najbesnejše borile. Russka ofenziva, na katero smo odgovorili z močnimi udarci, kakor tudi težka krvava borba ob Soči sta zahtevali, da je letalno orožje nastopilo z vsemi ljudmi in blagom. Zbral se je skoraj ves svet, da je našemu dednemu sovražniku dobavljal blago, a klub temu se je posrečilo, da so naši v boju preizkušeni, po številu zelo slabješi letalci ohranili vladu v zraku, da so zadali sovražniku občutne izgube in omogočili lastnemu vodstvu, da je vpogledalo v sovražni položaj. Na ruskem pozorišču so zračni boji redki; končajo se skoraj vselej nam v korist; a vsakdanji so zračni boji na našem jugozahodnem pozorišču.

Avgusta je izvedel sovražnik le na soškem pozorišču nad 1000 poletov; izbojevali so tam 438 bojev v zraku. Premagali smo 33 sovražnih letal, ki so padla; čete so poročale, da je 7 sovražnih letal padlo; obrambni ogenj je uničil 3 letala. Mi smo izgubili le 2 letala, ki sta padli, 2 letali pogrešamo. Na lastnem ozemlju se je izpustilo na tla 5 letal, ki so bila bolj ali manj poškodovana.

Pehoto, ki se je težko borila, so v njenem napadalnem duhu krepili letalci in jo podžigali; poveljstva so letalci poučili z listki, ki so jih metali dol, o bojnem položaju; sovražnika so motili z bombami, ki so jih metali; jih večkrat zmedli in razkropili. Poselbo so metali večkrat bombe v množici Italijanov, ki so brez uspeha naskakovale goro sv. Gabrijela.

Ker je sovražnik metal bombe v Trst, so naši letalci poleteli v povračilo večkrat nad Benetke, in sicer z najboljšim uspehom.

Z ozirom na navedeno zopet lahko trdim, da prešinja star, preizkušeni avstrijski vojaški ponos naše letalce, ki rodi najlepše sadove. Naj tudi ves svet podpira naše sovražnike z blagom in z denarjem in, kakor v enajst soški bitki, s piloti in opazovalci, dokler tvojri naši častniki in podčastniki tako drzno in napadalno vztrajno in voljno četo, laški sovražnik ne doseže svojega smotra.

Španija namesto Italije.

Španija, ki je z vojsko dosegla gospodarske uspehe, se pripravlja, da bo po vojski na polju mednarodnega prometa igrala veliko vlogo. »Correto Espanol« piše o možnosti, da bo Španija po vojski prevzela mesto v pomorski trgovini, katero je imela pred vojsko Italija. Izvoz živil iz Španije je narastel — deloma seveda

zadari viših cen blaga — od 355 milijonov pezet leta 191 na 532 milijonov lanskoga leta. Njeno vinarstvo (okroglo 400 milijonov pezet), izvoz sadja, zelenjava (okroglo 1 milijon) se prav lahko še poveča, ravno tako izvoz njenih rudnin. Tako povečano izvažanje v Nemčijo bi vsekakor tudi na medsebojne trgovinske odnose ugodno vplivalo. Španija bi postala za nemške industrijske izdelke važen trgovski trg in bi za nemško gospodarstvo v mnogem oziru lahko nadomeščala Italijo.

Boji na zahodu.

Na zahodnem bojišču se pripravljajo zopet veliki boji. Bili se bodo najbrže na prizorišču vojnih skupin bavarskega kraljeviča in nemškega cesarjeviča. Angleži so pripeljali veliko novih, težkih topov v flanderski odsek, s katerimi so pričeli včeraj nemški topničari bitko.

NEMŠKO URADNO Poročilo.

Berlin, 18. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem so Angleži tudi včeraj močno streljali na odseke med gozdom Houthoulster in Lyson. Bili so se le mali boji pehote. Angleške oddelke, ki so napadali, smo popolnoma vrgli. Naše topništvo se je pričelo zopet z vso silo boriti s sovražnimi baterijami. Med La Bassée in Lensom, kakor tudi od Somme do Oise so se živahnno borili.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na obeh straneh ceste Laon-Soissons in na desnem bregu Moze se je od časa do časa topovski boj zelo okrepil. Na več točkah so se razvili boji na predpolju, ki so izpadli ugodno za nas.

Bojna skupina vojvoda Alberta Virtemberžana.

Zahodno Apremonte so se vrnile naskakovalne čete od prezenljivega napada na francoske postojanke z ujetniki.

• • •

Nadporočnik Berthold je v zračnem boju zopet sestrelil dva sovražnika.

NEMŠKO VEČERNO Poročilo.

Berlin, 18. septembra, zvečer. Veliki glavni stan:

Na Flanderskem se bije velika topovska bitka vzhodno in jugovzhodno od Yperna. Pred Verdunom so se pričeli popoldne boriti vzhodno od Moze.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Lüderdorf.

Angleži napadli flamske ribiče.

Berlin, 17. septembra. Iz Brugge se javlja: Dne 15. t. m. popoldne med 3. in 4. uro je obstreljeval angleški rušilec ribičko brodovje 50 čolnov, ki ga je spremljal parnik v višini Ostende. Na ladje so metali tudi letalci bombe. Vse ladje so se s pomočjo parnika vrnilo nepoškodovane. Brutalen nastop Angležev proti mirnim flamskim ribičem je Flamce zelo razljutil.

Pismo Slovenskim materam z bojišča.

Rumunsko bojišče, 29. avg. 1917.

Ne poznam vas vseh in ve me vse ne poznate.

Jaz sem sin ljube mamice, ki jo dobro poznam in ljubim kakor tudi ona pozna in ljubi mene. Doma sem povsod in nikjer. Na listinah mi je pač določena domovina neke blizu Domžal v tihem zatisju pod gričkom, na katerega je že marsikatera izmed vas romala in prosila ozdravljenja očesnih bolezni.

Ne poznam vas vseh po osebi, pač pa dobro poznam vaša dobra srca, vaše poštene duše in neštetno vaših sinov, ki so bili in so deloma še, a raztreseni po najrazličnejših vojnih poljanah, kjer se bijejo kakor razkačeni levi.

Medtem, ko so slovenski gorski strelci umirali na Krasu, so se skoraj isti čas bili tu — daleč na vzhodu — neštetni vaši mož in sinov z občudovanja vredno nevstrašenostjo in produžili, premagajoč vse težkoče. Velikanska vročina in še hujša žeja, a vode daleč naokrog nobene, nič pokoja, je že marsikatu ogrožala korake in zadnje moči. Pogled po tovarisih, ki sledijo poveljnikom, ga je poživil, da je pomaknil glavo naprej in ril z njim skozi zaraščen in zanemarjen vinograd ali skozi gosto, močno, nad 2 m visoko, konopljam podobno zelenje, ki mu jaz ne vem drugačnega imena kot »šara«.

Ti, mati iz Pšate, vprašaj Slovenčevega gospoda; ta Ti bo to rastlino takoj na tanko popsal in povedal njeni ime, iz katerega Ti bo potem ihanski jezikoslovec povedal, če so korenine in deblo grškega, keltskega ali rumunskega izvira.

Skozi tako poraščeno pokrajino je peljala pot 9. avgusta oba polka, medtem ko so proti nam prasketale številne sovražne strojnice in ropotale neštevilne puške, ki jih je pa grmenje topov in eksplozije sovražnih šrapnelov in granat, ter kričanje borilcev naredilo skoraj popolnoma neslišne. Marsikdo izmed naših je zaječal, nekateri pa tudi prav nič. Ostal je na mestu in tam že dosegel svojo zmago in plačilo, — ranjence, ki niso mogli sami nazaj pa so pobirali sanice.

Prišli smo pred malo vasičico. Vsa razdejana in na holmu kraj nje razbita cerkvica, kjer so se nam neštevilne sovražne čete zopet postavile v bran. Ko so nas sovražniki zagledali, je zabobnelo in zagrbelo od vseh krajev sovražno topništvo, da se je treslo kot bi se podiral svet; da cerkvica proti nam pa se je vspila gosta vroča svinčena toča na naše vrste. Par trentkov še — in že so naši neustrašeni junaki udrihali s kopiti po Rusih in Rumunih ter metali ročne granate kot bi se kepal. Kot so oblegali vaši otroci vas, ko ste se vrnile iz mesta, dokler jih niste razdelili vseh sladčic, tako so bili tu obdani vaši junaki od sovražnih rojev po katerih so besno udrihali. Žalibog je tudi marsikatera izmed naših vrst zmanjkal, omarjal je ranjen in sedel, kjer ga je zadelo že onemoglega sovražno jeklo.

Utolazi se, nepoznana mati g. poročnika Fr. Žužka iz Škofje Loke, ako si že zvedela, da leži Tvoj sin France pokopan v daljni tujini pri omenjeni porušeni cerkvici. Vršil je svojo dol

obrazbe postati inženjer, od katerega se zahteva reševanje raznih težavnih tehničnih problemov.

Inženjerju ne zadostuje celo, da bi se zadovoljil s teoretičnimi znanostmi, ki si jih je pridobil na visoki šoli, primoran je, da stalno zasleduje literaturo, ako hoče ostati na moderni stopnji. Od praktika, ki nima potrebnih teoretičnih predložbrazb, tega ni mogoče zahtevati, kakor sploh od njega ni pričakovati, delovanje v inženjerski vedi.

Občinstvo je varovati pred raznimi pseudostrokovnjaki, ki v domisljiji o svojih duševnih zmožnostih predstavljajo inženjerja, dasi pri njih o kaki znanosti niti govora ni.

Poznam tako strokovnjake, ki so se predstavljali »vsa za inženjerja«, ki pa niso bili zmožni napraviti predpisane izpita za stavbnega mojstra.

Ing. dr. Miroslav Kasal.

Dnevne novice.

Tržaški Slovenci in manifestacija za jugoslovansko deklaracijo in mirovno noto sv. očeta. »Edinost« piše: »Vodstvo našega Pol. društva »Edinost« je bilo o nameravani izjavi obveščeno in je pripravilo. Ker so se tržaški Slovenci v resoluciji, sprejeti na občnem zboru pol. društva »Edinost« dne 28. avgusta tudi postavili na stališče deklaracije J. kl. od 30. maja t. l. in ker »Slov. ljudska« in »Narodno-napredna« po svojih somišljenikih obsežata tudi Koroško, Štajersko in Goriško, je s tem podana solidarna manifestacija vsega naroda v smislu deklaracije in je ovrženo morebitno natocevanje, kakor da ne bi bila deklaracija izraz volje vsega našega naroda.«

Oproščenje črnovojnikov od črnovojniške službe. Odkar so veljavna nova določila za oproščanje črnovojnikov od črnovojniške službe, se je udomačilo splošno mnenje, da je sedaj lažje dosegiti oprostitev od črnovojniške službe kot preje. To mnenje je napačno. Namen revizije oproščencev je, znizati število oproščencev, potem takem znizati tudi število novih prošenj. Oblastim je naročeno, pri oproščanju porabljati najstrožjo mero in vplivati na stranke, da ne vlagajo neutemeljenih prošenj. Povdarja se znova, da prošnje, ki se tičejo zgolj privatnih interesov, ne pridejo v poštev.

Strela. Iz Planine nad Črnomljem: Dne 13. septembra ob treh zjutraj je udarila strela v hišo posestnika Janeza Kump v Kleču št. 11. V trenutku je zgorela hiša in gospodarska poslopja; ravnotako so zgoreli tudi vsi ravno spravljeni poljski pridelki; niti obleke, niti denarja ni bilo mogoče resiti. Potreba je zelo velika in pomoč zelo nujna. Vsakteri dar sprejme za ponesrečence župni urad na Planini pri Črnomlju.

Vojška odlikovanja. V drugo so prejeli bronasto hrabrostno svinčino in Karlov četni križ: četovodja J. Prešern, patrolovodja Jožef Plevnik, patrolovodja Andrej Kelhar, dragonci; v tretje je prejel bronasto svinčino in Karlov četni križ deštnik Fran Potrč.

Imenovan je bil za nadporočnika Jožef Močan, c. kr. davčni asistent v Postojni.

Umrli je v Kranju dne 15. sept. v starosti 93 let finančni svetnik v pok. Valentín Levičnik.

Padel je na polju časti dne 4. sept. pri nekem jurišu blizu Tržiča na goriški fronti c. in kr. poročnik Toni Simonisek v 22. letu svoje dobe. Zemske ostanke prepeljejo svojedobno iz Nabrežine v Celje.

Umrla je v Krškem gospa Marija Mencinger, vdova po znnem slovenskem pisatelju, odvetniku dr. Jan. Mencinger.

Tretja številka »Ilustriranega Glasnika«, ki izide 20. t. m., zopet vsebuje prav mnogo zanimivih in originalnih slik, poleg drugih osobito prizore s fronte ob Soči, ki jo naši hrabri fantje tako požrtvovano branijo, kar nas mora predvsem najbolj zanimati. Naslovno stran diči originalni posnetek zgodovinsko važne podobe Matere božje s Sveti Gore, ki je shranjena sedaj v franciškanski cerkvi v Ljubljani. V tej številki skončata tudi dela obeh povesti in prihodnjič začnemo z novo pod naslovom: »Tako je prerokano...«

Ušel iz ruskega ujetništva. Družina Mohar v Britofu pri Kranju je doživelu pred kratkim veliko presenečenje. Starši so morali dati v začetku vojske pet sinov v vojaško službo; leta 1915. so vsi naenkrat stali pred sovražnikom v Galiciji in se junaka borili: Janez, Leopold, Jožef, Alojzij in Tomaž. Prvi je padel kot žrtev vojske mlajši brat Tomaž in bil pri Kolomeji pokopan. Janez in Alojzij pa sta bila ranjena. Meseca septembra 1915 je šel Janez zopet branit svojo domovino. Blizu Zaleščikov je bil ujet in odgnan v Rusijo.

Pisal je samo na potovanju, potem ni bilo nobenega glasu več o njem. Starši in žena so ga objokovali že kot mrtvega. Med tem je padel junaka smrti brat njegov Alojzij na italijanskem bojišču. Tako sta bila še dva brata na bojišču: Leopold in Jožef. Dne 3. septembra 1917 zvečer pa pokliče nekdo pri oknu omenjene družine: »Odprite!« Glas se je zdel znan, vendar le s strahom odprije vrata in — oč čuda! V hišo stopi že dve leti izgubljeni in pogrešani vojak Janez Mohar, cesarjevičevega polka št. 17. Vsi presnečeni skočijo domači k njemu, ga pozdravijo in izprašujejo, kako je mogoče, da se nahaja sedaj v njihovi sredini. Pove jim, da je bil ujet v Rusiji, da se mu je slabo godilo in da je po sedemmesecnem potovanju prišel zopet srečno pod krov svojih staršev. Sedaj se nahaja pri svoji ženi v Smledniku na enmesecenem dočasu. Pravi, da hoče svoje življenje v ujetništvu in potovanje iz Rusije sam bolj natanko opisati.

Umrli je v Kočevju hotelir gosp. Franc Verderber, star 64 let.

Iz ruskega ujetništva pošiljajo pozdrave vsem znancem in prijateljem: Mikulin Anton, Biljana; Simčič Franc, Medana; Markočič Karel, Biljana; Peršolja Jože in Anton, Št. Martin; Anzelm Jože in Anton, Fojana; Bajt Alojz, Zapotoke; Batič Leopold, Vipava. — Černologar Anton, Cerkno, Primorsko. — Novak Franc, Tacen; Zajc Jože, Pirnje; Podgoršek Martin, Gameljne; Koželj Janez, Šmartno; Kovač Franc, Volčenjive; Borštinar Alojz, Brunavas; Rebernik Janez, Senturška gora; Pišek Karel, Ostrožnik. — Vsi od 27. ljubljanskega domobranov polka.

Ljudsko gibanje na Reki. Meseca avgusta t. l. je bilo na Reki sklenjenih 8 zakonov, od teh eden med ločenimi, 3 pa med vdovelimi; rojenih je bilo 66 otrok, med temi 48 zakonskih in 18 nezakonskih; umrlo je 112 oseb.

V k. u. k. Kriegsspital IV. Meiling-Wien je več Slovencev: iz Ljubljane, Šiške, Kranja in iz sežanskega kraja. Kdor bi jim hotel kaj poslati, bodo hvaležno sprejeli, ker so med tujiči prepričeni sami sebi.

Za vzgojiteljico ali družabnico želi iti 25 let starca gospodična, z vsemi izpitih za ljudske šole, parletno prakso in poznavanjem francoskega jezika. Šla bi le v pošteno hišo k simpatičnim ljudem. Plačila ne išče, le izdatno hranilo in obzirno ravnanje. Dopisi »Slovencu.«

Primorske novice.

Našega človeka iz Sv. Lucije ubila granata. Peter Munih, posestnik pri Sv. Luciji na Goriškem, je vžtrajal dve leti v sovražnem ognju v domači vasi. Ko je zapuščal dom, ga je na poti zadevala sovražna granata in ga težko ranila. Munih je podlegel ranam. Pojognji je bil vrl mož-poštenjak, spoštan vod vseh. Mož zdravega humorja, toda značajne in narodnjak. Edini sin njegov se nahaja v lašem ujetništvu. Najboljše nam jemlje vojna.

Premog na soški fronti. »Fronte Interno« poroča, da so našli Italijani v ozemlju vojaških akcij ob Soči prav obsežne zaklade premoga.

Iz italijanskega ujetništva se je zopet oglasil veleč. gosp. Ivan Štolfa, vikar v Trnovem pri Kobaridu. — Takoj, ko je Italija Avstriji napovedala vojno, so Italijani prekoracili naše meje in šli — brezkrbno — do Soče. Naših vojakov ni bilo ob meji, ker so stali v Galiciji ob fronti napram Rusom. Našo mejo ob Soči je takrat branilo le malobrojno število vojakov, orožnikov in finančarjev. Ako bi bili Italijani o položaju na meji dobro poučeni in bi znali, da ob naši fronti ni mnogo vojaštva, bi bili šli lahko naprej, kakor bi se sprejajali, do Ljubljane in to brez kakršega truda, napora in brez bojev. Tako pa so se bali, ker tu in tam so orožniki in finančarji spustili kakšen strel čez mejo. — Prišli so Italijani nepričakovano hitro čez naše meje, tako, da ljudje niso imeli časa rešiti svoje premakljivo premoženje in niti bežati niso imeli časa. Ostali so tedaj doma. — Italijani, prišedši ob Soči čez mejo, so prijeli naše ljudi in odpeljali »najhujše Avstrije« kot »profughe« (begunce) v Italijo. — Tudi v Trnovo pri Kobaridu so prišli in odpeljali od tam prebivalce v Italijo. Med temi so vzeli s seboj tudi veleč. gosp. vikarja Iv. Štolfa in njegovo sestro Marijo, katera mu je služila kot kuvarica. — Internirali so jih v bližini Napolja. — Dolgo časa ni bilo o veleč. g. Štolfa nobenega glasu. Končno se je oglasil in povedal, da se nahaja v I. (provinc. Avellino). Kasneje so Italijani premestili g. vikarja Štolfa na drugo mesto in nikdo ni več znał, kje se nahaja. Te dni se je pa veleč. g. Štolfa oglasil potom »Rdečega križa« viciarskega in pisal dopisnico svojemu bivšemu učitelju g. Ant. Lebanu, sol-

skemu ravnatelju v pok. v Komnu, sedaj beguncu bivajočemu v Zatičini na Dolenjskem. — Dopisnica se glasi — kot naslov — na prednji strani: »Don Giovanni Štolfa, parocco dei profughi, Atripaldi (prov. Avellino) Italia.« — »Al molto egregio signor Antonio Leban, direttore scholastico in rip. (Schuldirektor i. R.), Zatičina, (Dolenjsko) (Krain, Oesterreich), (Austria), (Via Svizzera). Na nasprotni strani pa piše veleč. g. Štolfa slovenski: »Dne 10. avg. 1917. Dragi in velespoštovan g. Leban! Sele pred kratkim sem doznal za Vašenj. naslov. Naznjam Vam, da sedaj bivam v Atripaldi (prov. Avellino). Ni nič posebnega. Moj oče mi je povedal, kje stanujete ter izjavil, da Vi še vedno povprašujete po meni. Ako Bog da zdravje, upam, da se kmalu vidiva, ako prej ne, ko se sklene mir. Pozdrav od mene, od sestre Marije Vam in Vašenj! Vaš Ivan Štolfa, vikar.« — Dopisnica je bila oddana 10. avgusta 1917 in je došla v Zatičino 12. sept. t. l. — Rabila je tedaj — skozi Švice — vsega skupaj do cilja 1 mesec in 2 dni. — Toliko prijateljem, znancem in domačinom na znanje in uvaževanje in morebitno dopisovanje. Naslov veleč. g. Iv. Štolfa pa je: »Don Giovanni Štolfa, parocco dei profughi, Atripaldi (prov. Avellino), Italia.«

Zopet odlikovanje slovenskega železniškega uradnika. Ernest Vargazon, revident juž. železnice, sedaj nadporočnik in postajni poveljnik (načelnik; neke postaje severne armadne železnice, je odlikovan z zlatim zaslужnim križem s krono na traku hrabrostne svinčine za odlično službovanje v železniški vojni službi. Njegove pris diči sedaj že drugo vojno odlikovanje.

Iščejo se. Podpisani dobivam večkrat poročila od družin iz Drežence interniranih v Italiji ter vprašujejo po svojcih. Ker pa za mnoge ne vem, prosim, da mi sporoči svoje razmere in naslove. Posebno bi rad vedel za sledenje: Koren Franc št. 11, Anton in Ivan Kurinčič št. 12, Josef Kapitan št. 13, Franc Rakšček št. 8, Franc Koren št. 9, vsi iz Magozda p. Dreženca; Mojančev Anton, Mateukov Franc, Trnouček, Žvančevi iz Raven p. Dreženca, Martinov Pepe iz Jezerc. Pozdrav znamen! Jakob Rakšček, k. u. k. I. R. 97, II. Ersatzkompanie v Ljutomeru, Štajersko. — Vojni ujetnik Ivan Makuc št. 185, Jurjevski Zavod, Jekaterinoslavská gubernija, išče svoje starše Mohorja in Ano Makuc, doma iz Kronberga št. 48 pri Gorici. — Lovrenc Sosić, kk. Lst. I. R. 27, VI. Fk., išče svojo ženo Ivano pd. Tilhova z Opčin št. 138 pri Trstu. — Marija Bavcar, Stillfried No 13, N. Oe., išče družino Vidmar iz Gradišča pri Renčah. — Valentin Lepišček, ki je prišel sedaj na dopust od vojakov, išče svojega očeta Valentina Lepuščeka, doma v občini Vojsko pri Idriji, Cerkovnik št. 15. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38. I. — Pertovt Ivana išče svojega očeta Štefana, 56 let starega posestnika iz Suhavca št. 22, obč. Kal, ki je bil dne 16. avg. ranjen od laške granate v ledje. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na naslov: Ivana Pertovt, Zavoden št. 6, obč. Oslica na Kranjskem. — Štiligoj Ivanka, begunka iz Gorice, sedaj v Rudolfovem, išče svojo sestro Humar Marijo iz Laze, občina Banjšice. — Če je komu kaj znanega o Miljanu Mozetič iz Bili, se naproša, da sporoči na naslov: Mozetič Frančiška, Lisjaki št. 13, p. Šmarje, Primorsko. — Iščem svojo materi Marijo Pavšič iz Čepovana št. 72. Pojasnila prosi Jožefa Pavšič, begunka, Dobrunje št. 4, p. Hrušica pri Ljubljani. Nadalje iščem tudi županstvo iz Čepovana.

Za begunce. Gosp. Sabina Peitler iz Kretzenbach-a pri Sv. Lovrencu, je darovala ponovno nekaj obleke za goriške begunce. Plemeniti darovalki, ki se na tako blag način spominja teh revezev, se posredovalnica najtopleje zahvaljuje.

Išče se pisarniška moč, večna slovenska in nemškega jezika, za taborišče v Brucku ob Litvi. Prosta hrana, stanovanje in plača po dogovoru. Kompetenti naj se zglašajo pri Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I. nadstropje.

Ljubljanske novice.

Ij Glasbeno dramatični večeri v deželnem gledališču se bodo letos kolikor bo mogoče vsled nedostajanja kurjave, redno nadaljevali. V petek 21. sept. nastopi sl. komorna pevka G. Försterl, visoki sopran dunajske dvorne opere, ki stoji med vrstnicami sedanosti v prvi vrsti. Na tej visoko nadarjeni pevki se odkrijevajo največje umetniške čednosti, namreč bogastvo in lepota glasu, fenomenalna tehnik, umetniška zrelost, inteligenco, osebnost in neizmerna moč tvorbe. Ako nastopi v tem oziru tako visoko nadarjena in umetniško izobražena osebnost, se človek popolnoma uči njenim izvajanjem in popolnoma opusti kritično mišljenje. Sele pozneje, ko si po-

kliče še enkrat v spomin vse podrobnosti nanj napravljenega utisa petja, si more pojasniti, zakaj in kako da je ta umetnost tako sijajna in ima v sebi tako silovito moč, da potegne za seboj vse poslušalce in povzroči tako navdušenje. Nemogoče je opisati izvena najlepših točk podrobnosti, kajti vse je enako izvrstno in najvelikopoteznejša umetnost v plemenitem pomenu besede. Ta velika umetnica razpolaga z vsemi sredstvi izrazitosti in njen izvrstni glasbeni čut kakor tudi njena visoka umetniška inteligenco izcrpa do zadnjega najfinježnosti dela. — Tako pomeni ta koncert zopet višek v glasbenem življenju našega mesta, katerega se bomo še pogostokrat in radi spominjali. Vstopnice za ta umetniški večer se že prodajajo pri blagajni v dež. gledališču.

Ij Krojači zvišajo cene. Slavnemu občinstvu naznana »Zadruga krojačev, krojač itd.« da bodo člani in članice od sedaj zvišale cene pri vsem dovršenem delu radi previsokih cen sirov in itd. ter tudi radi pomanjkanja osebja, ki zahteva boljše plačilo in ureditev po današnjih razmerah.

Ij Smrtno se je ponesrečil v nedeljo popoldne v kurilnici tukajnjega južnega kolodvora ključavnica Venec Ružička.

Ij Drobija pri oddajanju blaga z učožno akcijo. Stranke, ki imajo izkaznice učožne akcije, se zadnje čase več ne ozirajo na pripombo glede drobiža, ki se redno ponavlja pri objavah za vsako posamezno razdelitev blaga. Z menjavanjem debelega denarja se poslovanje blagajne zadržuje in rado se prijeti, da se oddajanje preveč zavleče, da ne pridejo vsled zakasnitev vsé stranke na vrsto in da mora ta in oni brez blaga domov. Mestna aprovizacija zato vse stranke nujno opozarja, naj odslje dalje redno in vselej k vsaki odaji prinesejo točno vsoto denarja, ki je za blago v objavi določeno.

Ij Prodajalke sadja na trgu. Mestna aprovizacija potrebuje nekaj žensk, ki bi prodajale na trgu sadje. Tiste, ki bi službo prevzele, naj se zglaše takoj v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13. I. nadstropje. Vsaka prodajalka si mora sama preskrbeti tehniko in uteži.

Ij Ost

2201 do konca. Prinesite drobiž zanesljivo s seboj in pridite točno ob urah, ki so tukaj dolochen. Meso je prašiče, kilogram stane 4 krone. Ena oseba dobi četr kilograma, dve osebi pol kilograma, tri do štiri osebe tri četr kilograma, pet do šest oseb 1 kilogram, sedem do osem oseb en in četr kilograma, več kot osem oseb en in pol kilograma.

Ij Oddaja cenejšega mesa v Mostah. Mestna aprovizacija ljubljanska bo delila v četrtek dne 20. septembra popoldne v Mostah prešičje meso in sičer v mesnici gospoda Karla Struklja na Zaloški cesti št. 14. Meso dobe stranke, ki imajo rumene izkaznice s črko B in C. Od 2. do pol 3. ure pridejo na vrsto stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1—100, od pol 3. do 3. ure št. 100 do 200, od 3. do pol 4. ure št. 200 do konca. Od pol 4. do 4. ure dobe meso stranke z rumenimi izkaznicami s črko C št. 1—100, od 4. do pol 5. ure št. 100—200, od pol 5. do 5. ure št. 200—300, od 5. do pol 6. ure št. 300—400, od pol 6. do 6. št. 400 do konca. Kilogram stane 4 krone. Ena oseba dobi en četr kilograma, dve osebi pol kilograma, tri do štiri osebe tri četr kg, pet do šest oseb 1 kg, šest do sedem oseb 1½ kg. Več oseb 1½ kg.

Ij Oddaja cenejšega mesa na Viču. Občani Viča, ki imajo rumene izkaznice zaznamovane s črko B in C dobe meso v četrtek dne 20. t. m. popoldne v mesnici g. Škrila na Viču (onstran železniškega tira). Na vrsto pridejo od 2. do pol 3. ure stranke z izkaznicami B št. 1—100, od pol 3. do 3. ure št. 100 do 200, od 3. do pol 4. ure št. 200 do konca. Stranke z izkaznicami C prejmejo meso od pol 4. do 4. ure št. 1—100, od 4. do pol 5. ure št. 100—200, od pol 5. do 5. ure št. 200—300, od 5. do pol 6. ure št. 300—400, od pol 6. do 6. ure št. 400 do konca. Ena oseba dobi en četr kg, dve osebi pol kg, tri in štiri osebe tri četr kg, pet do šest oseb 1 kg, sedem do osm oseb 1½ kg, več oseb 1½ kg. Kilogram stane 4 K. Prinesite seboj drobiž.

Ij Obrtno gibanje meseca avgusta v Ljubljani. Meseca avgusta je pri mestnem magistratu priglasilo 10, odglasilo pa 10 strank svoje obrti. Priglasili so: Avgust Zalzel, Stari trg 32, fotografski obrt. Josip Berbuč, Marije Terezije cesta 6, trgovina z vinom. Ivan Moratti, Gradišče 7, trgovina z mešanim blagom. Rudolf Vahtar, Sv. Florijana ulica 22, trgovina s slamniki. Rudolf Kokalj, Marije Terezije cesta 13, izdelovanje žganja in likerjev. Marija Kregar, Sv. Petra cesta 25, trgovina z mešanim blagom izvzemši v § 38/5 obrt. reda omenjeno blago. Alojzija Gorjanc, Sp. Šiška 121, prodaja jajc, kuretine, mašla in sadja. Ivan Pavlič, Tržaška cesta 22, čevljarski obrt. Mestna občina ljubljanska, Resljeva cesta 28, proizvajanje in razpečavanje plina v svrhu javne in privatne razsvetljave, kurjeve in dobave gonilne moči, obdelovanje in razpečavanje plinovih in postranskih predelkov in trgovina s plinovimi stroji, polaganje plinovih cevi in instalacijo plinovih strojev. Trgovska, špedicijska in komisjska deln. družba »Balkan«, komisjsko in špedicijsko podjetje ter trgovina z mešanim blagom na debelo, Dunajska cesta 33. Odglasili so: Anton Pokorn, Tržaška cesta št. 4, sobnoslikarski obrt. Anton Tausch, Sp. Šiška 200, izdelovanje sodavice. Marino Torelli, Trubarjeva ulica 2, trgovina s sadjem in zelenjavno. Fran Wokač, Šenbergova ulica 5, trgovina z mešanim blagom. Back in Fehl, Stari trg 8, trgovina z uniformami in potrebsčinami za uniforme. Meta Koncič, Metelkova ulica 13, prevoziški obrt. Fran Perdan jun., Gosposka ulica 3, reklamno podjetje in plakatiranje oznanil ter snaženje oken in stanovanj. Alojzija Radovan, Hrenova ulica 9, trgovina s sadjem in zelenjavno. Katinka Košmerl, Frančiškanska ulica 6, izdelovanje drož ter Anton Trtnik, Turjaški trg 1, čevljarski obrt.

Ij Nakazilo moke trgovcem. Trgovcem se bode nakazovala moka v petek, dne 1. septembra ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici.

Ij Prodaja moke za stranke se vrši od sobote 22. septembra do vstetelega petka 28. septembra. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg moke za pecivo, kilogram po K 1.18.

Gospodarske beležke.

Novo vojno posojilo. Tekom meseca novembra pride v podpis novo vojno posojilo. Pogoji se utegnjejo gibati v okviru dosedanjih vojnih posoil, katerih papirji so na rentnem trgu že dosegli više kurze. Podpisovalo se bo istočasno v obeh državnih polovicah.

Razdelitev krompirja. (Kor. urad.) Da se zagotovit preskrba s krompirjem neproducentom, a da se varujejo istočasno tudi koristi kmeta, je odredil urad ljudske prehrane: Konzum naj si kolikor mogoče hitro zagotovi 20 milij-

jonov meterskih stotov krompirja. Ko se ta vsota doseže, smejo kmetje s krompirjem, ki jim še preostane, poljudo razpolagati. Čim preje se krompir dobavi, tempreje se odpravi zapora in povrne kmetu prostost, da razpolaga z njim. Količino krompirja se razpišejo po deželah, deželne vlade jih razdelijo po posameznih političnih okrajih. Kakor hitro se doseže deželni kontingen, se obrat s krompirjem osvobodi v dotični deželi, a najvišje cene ostanejo v veljavi. Prizadete oblasti naj z vsemi sredstvi poskrbe, da se bosta vsaj dve tretjini kontingenta odpislali, predno prične zmrzovati. Da se pospreši dobava krompirja, dobe tisti kmetje za vsak meterski stot 5 K nagrade, ki bodo do 30. novembra odpislali krompir. Cena krompirju se zviša zato od 15 do 17 in 20 do 22 K. Kmet dobi tudi 2 K za meterski stot, če na račun vojnega žitnega zavoda čez 1. decembra spravi krompir doma ali pa tam, kjer to napove zavod.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem o uravnavi prometa s sočivjem. Podjetniki kmetijskih obratov smejo od zaseženega sočivja lastnega pridelka porabiti za setev največ deset odstotkov tiste množine, ki jo je smatrati za normalni pridelki dotednega kmetijskega obrata. Za preživljvanje oseb, navedenih v § 3, točka 1, lit. a, ministrskega ukaza z dne 26. maja 1917 l. drž. zak. št. 235, smejo porabiti do prihodnjega pridelka največ deset kilogramov za vsako osebo.

Dopusti poklicnih lovcev. Poklicni lovci so večinoma vpoklicani pod orožje. Lovi, zlasti pravilno urejeni lovi, vsled tega več ali manj trpe. C. kr. poljedelsko ministrstvo je sporazumno s c. in kr. vojnim ministrstvom odredilo, da se prošnje poklicnih lovcev za dopust po možnosti vpoštovajo. Za dopust je prositi neposredno pri svojem poveljstvu — pri raportu. V izredno nujnih slučajih je prošnje, ki pa morajo biti potrjene po politični oblasti, predlagati centralni oblasti.

Krompir. Urad za ljudsko prehrano piše: Po železnici ali ladjah se more sedaj poslati največ 50 kilogramov krompirja, in tudi to le s prevoznim listom. Tak list more do 30. septembra dobiti vsak, kdor dokaže, da je pridelal krompir na lastni ali najeti zemlji, pri deželni podružnici vojnega žitnega prometnega zavoda. V to svrhu se mora izkazati s potrdilom občinskega urada, da je krompir sam pridelal in da ga bo sam porabil; da ga torej pošilja na svoj dom. Po 30. septembrumu morejo taki pridelovalci proti oddaji svoje izkaznice za krompir spraviti domov nanje odpadajočo množino krompirja.

Sladkor nameravajo podražiti sladkorni tovarnarji, ki se v to svrhu sudejo na Dunaju koncem tekočega tedna; ceno nameravajo zvišati za 6 K pri metrskem stotu.

Preskrba sanatorijev z živili. Dognalo se je, da so hodile v sanatorij na hrano mnoge zdrave osebe, bodisi pod pretvezo, da strežejo ondi se nahajajočim sorodnim bolnim osebam, bodisi da so same bolne. Da se ta zloraba odpravi, je ustanovila centralna zveza zdravilišč v Avstriji lastno nakupovalnico živil. Ta nakupovalnica bo dobivala poslej za vsa zdravilišča živila, ki so v državnem in centralnem gospodarstvu, ter jih oddajala posameznim zavodom. Ti zavodi se torej glede teh živil izločijo iz občinske in okrajne preskrbe, a ostala živila pa jim morajo občine in okrajne oblasti tudi v naprej dajati. Za dobrovo državno in centralno upravljanih živil bodo morala zdravilišča predlagati cneke izkaze o stanju oseb, kakor jih predlagajo političnim oblastem.

Južna železnica. Na zadnji seji upravnega sveta južne železnice so temeljito razpravljali o gmotnem položaju južne železnice, ki je spričo naraščanja upravnih stroškov in padanja dohodkov od dne do dne slabši. V letosnjih prvih mesecih do konca maja so narasli stroški nasproti lanskemu letu v istem času za 9,7 milijona kron, dohodki pa padli za 7,5 milijona K, tako da se je primanjkljaj povisal za 17,2 milijona kron. Kasneje se je razmerje zradi ponovne omejitve civilnega prometa še poslabšalo. Kako izboljšati položaj južne železnice zaenkrat še niso sklepali.

Več živil. Z Dunaja poročajo: V tednih od 30. septembra do 13. oktobra bodo dobili delavci, ki opravljajo težko delo, po četr kg živil več nego doslej, druge osebe, ki se z živili ne preskrbujajo same, pa osminko kile več. Kot dodatek pride v poštov zdrob, ječmenček ali testenine in se bo oddajal proti posebni uradni izkaznici (težaki) ali pa na krušno izkaznico. Aprovizacije, izvršite to naročilo z Dunaja!

Izkaznice za petrolej. Kakor doznavamo, se izdajo v najkrajšem času tudi izkaznice za petrolej, da se omogoči s tem enakomerna razdelitev tega blaga.

Ples za aprovizacijo. »Podebradske Noviny« pišejo: V sosednjem mestu je bila o cerkvenem proščenju prirejena plesna veselica, na kateri so plesala le ona dekleta, katerih so mogla svojim plesalcem postreči s kolačem. Kot vstopnina na veselicu je bila pristojna pol kilograma surovega masla. Učinek se je kmalu pokazal. Po uri čakanja na stolih je odšlo 19 gospodičen domov, a proti polnoči drugih osem. Ostala so samo ona dekleta, katerih so imela doma moko za kolač. — Pač znamenje časa.

Pomanjkanje krme. »Nar. Pol.« se poroča iz Prostejova: Na zadnji živinski semenj v Prostejovu je bilo priggnanih 240 konj in 32 žrebci. Lansko leto ni bilo na sejmu skoraj nič konj. Letos ni s čim kmoti in zato skušajo gospodarji, da konje prodajo.

Petrolej v Galiciji. Brnski »Dnevnik« piše: Dnevi se krajšajo, noči pa podaljšujejo, treba je petroleja, pa ga nikjer ni. Nihče se ne zmeni, da bi ga preskrbel občinstvu v zadostni množini. Drugač je v Galiciji, kjer je namestništvo prebivalstvo preskrbelo tako, da počenši s prvim septembrom dobi sleherna družina 50 litrov petroleja na mesec. Potrebno množino petroleja bodo namestništvo redno pošiljalo okrajnim glavarstvom, katera ga bodo na prej razdeljevala. V Galiciji toliko petroleja, zakaj ga pa pri nas ni?

Dame v municipijskih delavnicah. V območju 10. armadnega zborna na Nemškem sprejemajo sedaj za municipijsko delo žene in dekleta iz najboljših krogov kot prostovoljne delavke. V Oldenburgu se je javilo doslej 280 žena, v Hannoveru 120, v Hildesheimu 50.

Najnovejše vesti.

Imenovanje v zunanjem ministrstvu.

Dunaj, 19. (K. u.) »Wiener Zeitung« poroča: Cesar je s sklepom dne 16. t. m. dosedanjega kralj. ogr. finančnega ministra dr. Gustava Gratz-a imenoval za sekcijskega načelnika v ministrstvu c. in kr. hiše in zunanjih zadev ter mu obenem priznal 2. činovni razred ad personam.

Odredbe proti nemirim v Italiji.

Genova, 18. (K. u.) Kakor poroča Agenzia Stefani, so Genova, Alessandria in Turin proglašeni za vojno ozemlje. Zasebna, zaenkrat nezanesljiva poročila javljajo, da se nemiri in politični štrajki razširjajo dalje.

Kerenski edini porok za zvesobo ententi.

Petrograd, 18. (K. u.) »Birževje Vjedomostik« poročajo, da je za zavezniške vlade brez Kerenskega korak v negotovost, ker je Kerenski edini porok za rusko zavezniško zvestobo. Zavezniški bodo sedaj pospešili izvršitev obljužljenega ameriškega posojila v znesku 5 milijon dolarjev.

Gospodarska pogajanja z Nemčijo.

Budimpešta, 18. (K. u.) Ogrski urad poroča: Pod predsedstvom sekcijskega načelnika dr. Gratz-a so se danes v Budimpešti nadaljevala nemško-avstrijsko-ogrška gospodarska pogajanja.

Zračni napadi na južno-nemška mesta.

Berlin, 18. (K. u.) Wolffov urad javlja: Naši nasprotniki so izvedli več bombnih poletov na južnonemško domača ozemlje. Napadli so: Stuttgart, Tubingo, Freudenstadt, Oberndorf, St. Ingbert, Saarbrücken in Colmar. Pri Stuttgартu je bil en vojak lahko poškodovan, v Freudenstadt in Colmarju so bile poškodovan hiše. Vsi ostali napadi niso povzročili ne izgub na mrтvih ali ranjenih, ne škode na stavbah. Tri sovražna letala so bila na domačih tleh sestreljena.

Del francoskih socialistov proti vojnim kreditom.

Bern, 18. (K. u.) »Temps« poroča, da se je vnoč včeraj v seji manjšine socialistične stranke za pripravo konгрresa živahnno nasprotje. Loriot, Rapaport in Bourderon so govorili proti vojnim kreditom, Languet in Delphine sta se izjavila zanje, dokler vodi Francija obrambno vojno ter ima severno Francijo in Belgijo zasedeno sovražnik.

Razne novice.

— **Novo leto** so praznovali židje dne 17. t. m. Sedaj štejejo že 5678. leto. V Ljubljani je bila ob tej priliki židovska božja služba v veliki dvorani Mestnega doma.

Društvo vojaške službe oproščenih snujejo v Aradu na Ogrskem. Društvo hoče svoje člane organizirati za prostovoljno delo v upravi in drugod.

Kerenski židovskega pokolenja. Pretorijski list »Volksstamm« javlja, da živita v Johannesburgu dva Kerenskijeva brata, katerih eden je kovač. Kerenskiji so židje iz Rige, a začasa preganjanja Židov je eden izmed treh bratov — sedanji prvi mož v Rusiji — prestolil v pravoslavje.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 180, za dame K 150, za otroke K 120. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Neurastenikom, katerih slabost temelji na motenju v spodnjem delu telesa, poživi naravna »Franz-Josef« grenčica zanesljivo in milo tako važno delavnost želodca in črev, čemur se običajno pridruži udoben počutek polajšave.

Mladenič-invalid

begunc, star 18 let, želi primerne službe tudi na deželi. Zmožen je slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v gorovu in pisavi. Ponudbo na upravo Slovenca pod šifro »Invalid-begunec«.

Martin Šuigelj

h'šni posestnik

Tužnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni sočirog oziroma oče, stari oče, gospod

po dolgi mučni bolezni 18. t. m. ob 12. uri opoludne previden s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 71 let mirno v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki predragega rajnega se prepeljejo v četrtek, dne 20. tm. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Kolezijska ulica štev. 28 na pokopališče k Sv. Krizu.

Sv. maše zaduš

Izjava.

Podpisana Marija Škraba, posestnica hči v Črni vasi št. 30 izjavljam, da nisem nikdar in proti nikomur o Ceciliji Škafarjevi, posestnika hčeri v Črni vasi št. 21 govorila kaj takega, kar bi ji vtegnilo škodovati na njeni časti ali njenem poštenju in dobrem imenu.

Sopodpisana Cecilija Škafar to potrjujem in obedje bodeva vsakogar, ki bi take govorice o eni ali drugi še naprej razširjal, takoj sodno preganjali radi prestopka zoper varnost časti.

Lahko je ukrasti poštemenim ljudem dobro ime, težko ga je nazaj pridobiti: midve se bodeva zavzeli za to, da naju bodo zlobni jeziki pustili pri miru.

Ljubljana, dne 17. sept. 1917.

Marija Škraba.

Cecilija Škafar.

V popolno oskrbo sprejmem krepkega

mladeniča

za dnevno delo v pekariji, event, kot učenca. TER. BIZJAK, pekarija, Ljubljana, Poljanska cesta št. 25.

Srbečko, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. "rujavo mazilo". Mali lonček K 1-60, veliki K 3— porcija za rodbino K 9—. Zalog za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijina trg. 15/20

Kupim novo ali staro

OPERKO

za streho. — Cenjene ponudbe na upravnštvo "Slovenca" pod št. 2355.

V okolici Kranja ste naprodaj

2 hiši,

večja s podom in vrtom, manjša pripravna za penzionista. Natančne podatke daje Marijana Lokar, Rupa 8, p. Kranj. 2243

Posestvo

v prijetnem kraju na Gorenjskem z večjo, zelo prostorno enonadstropno hišo s sadnim in lepotičnim vrtom, z električno lučjo, vodovodom, v prav dobrem stanju — se prostovoljno proda.

K hiši spada 4 orale njiv in travnikov ter 18 oralov gozdja.

Skupna cena 48.000 K. —

Kje: poizve se pri upravnštvo tega lista pod št. 2340, ako znamka za odgovor.

Naznanilo. 2219

Cenjenim hišnim posestnikom si usojam vlijudo javiti, da prevzamem vsa

slikarska dela

za mesto in deželo. Najnovejši vzorci na razpolago. — Delo solidno. — Cene zmerne. — Cenjena narocila prosim na naslov:

Adolf Perko, slikarski mojster
Ljubljana, Stari trg 9/III.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in manjših množinah tvrdka 2354

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonška c. 2.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/I

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javni zavod. Absolutna varnost. Nizke promile. Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Stanje zavarovanega kapitala K 175,000.000. — Stanje garancijskih fondov K 55,000.000.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastonji in poštne prosto.

Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

1831

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana Ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Kupi se nova ali stara pa dobro ohranjena

ročna mlatilnica

z gonilom (triba). Ponudbe z najnižjo ceno na upravo "Slovenca" pod št. 2353.

Modistinja in prodajalka

se sprejmata takoj.

Modni salon MARIJA GOTZL, Ljubljana Židovska ulica štev. 8.

Krave

dobre močnice ter mladi

prašički

so naprodaj pri T. SURJANEG, p. Radomlje pri Kamniku.

Samostojen krojaški mojster

bi rad začel

izvrševati obrt v večjem kraju ter išče zato

primernega prostora.

Cenj. ponudbe se prosijo na upravo lista pod št. Krojač 2375.

Trst!

Državni poduradnik 38. let, z 250 K mesečne plače, ki ima veselje do obrti ali kmjetje, želi radi zboljšanja bodočnosti in radi pomankanja poznanja vselej sedanjih razmer tem potom znanja z boljšo, odrastlo, premožnejšo gospodčino v svrhu žentive. — Izobražena premožnejša vdova brez otrok ni izključena. Prosi se slika, ki se vrne nepoškodovana. — Stroga tajnost se jamči.

Ponudbe sprejema uprava "Slovenca" pod št. 2360.

Odda se v najem takoj

harmonij in pohištva.

Več pove upravnštvo "Slovenca" pod št. 2358. (Znamka za odgovor!)

20 mladih prašičku

7-8 tednov starih je naprodaj v Rudniku št. 2. Ogledajo se lahko vsak dan na licu mesta.

OLIVER-pisalni stroj.

Ponudbe sprejema pod Šifro "OLIVER" uprava lista. — 2379.

Zdravilčvrst dečko

star 10 let, ki ima veselje do vsakega dela, se odda za svojega. Naslov se izve pri upravi lista pod št. 2377.

moško kolo

s staro pneumatiko. — Poizve se: Novi Vodmat št. 3. 2378

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse dejelne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina Anton Kolenc, Celje. 1854 (1)

Več dobrih zidarjev, tesarjev in mizarjev

sprejme proti dobrni plači, preskrbi stanovanja in hrane stavba tvrdka And. Černe, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

1854 (1)

Ugodna prilika za nakup.

Vedno z najboljšim vesphem obratovani, nasproti kolodvoru Bohinjska Bistrica pa Gorenjskem ležeči HOTEL »RODICA«, last gospoda Otona Doktoriča, se proda dne 28. septembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26, s popolno opravo in več polja.

Hotel z cpr. vo je sodno cenjen na 81.822·58 K in najmanjši ponudek znaša 54.548 K. Potrebri vadij znaša 8200 K. V skupni cenični vrednosti vpoštevi inventar tega hotela je cenjen na 5991·64 K. Interesentje si morajo pravočasno preskrbeti potrebne listine za vstop na Kranjsko.

Potrtim srcem javljam, da je naša iskrenoljubljena mama, gospa

Marija Mencinger roj. Barbo

vdova odvetnika v Krškem

dne 17. tm. po kratki, mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb bo v sredo 19. t. m. popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi in pri oo. kapucinih v Krškem.

Prosi se tihega sočutja!

Krško, dne 18. septembra 1917.

Milan Mencinger, c. kr. gimn. profesor v pok., Dr. Janko Mencinger, odvetniški kandidat, sedaj črnovojniški akcessist, Anton Mencinger, c. kr. okrajni komisar, ing. Leon Mencinger, dež. stavbní nadkomisar t. c. i. kr. nadporočnik.

Posebnih naznanil se ne bo izdalo.

Tužnega srca naznajamo prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni

Peter Munih

posestnik pri Sv. Luciji

postal žrtev sovražne granate. — Težko ranjen je v vojaški bolnišnici v starosti 56 let vdano v Gospodu zaspal ter bil 11. septembra pokopan na pokopališču Podbrdom.

Vsem, ki so blagega pokojnika spremili na zadnji poti, posebno preč duhovščini — iskrena zahvala!

Prosimo, spominjajte se ranjkega v molitvi ter ohranite mu časten spomin.

Terezija Munih roj. Gerželj

sopoga.

Jožko Munih

enpl. prostovoljec-četov, sin.

Josip Munih

trgovec pri Sv. Luciji, brat

v imenu vseh ostalih sorodnikov.

2372

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Moj edini, iskreno ljubljeni sin, ozir. brat, svak in stric, gospod

Toni Simonišek

c. in kr. poročnik jur. stotnje nekega c. in kr. pešpolka, lastnik "Signum laudis" z meči in Karlovega četn. križa

je padel dne 4. septembra 1917 v 22. letu svoje dobe ob 1/28. urji zjutraj pri nekem napadu v zvestem spolnjevanju dolžnosti za cesarja in domovino pri Tržiču zadet od granate.

Zemski ostanke dragega pokojnika so pokopali na pokopališču v Nabrežini, po došlem dovoljenju pa se prepeljejo v Celje in polože v rodbinsko raket.

Sv. zadušne maše se bodo brale v Rimskih Toplicah, Celju in Mariboru.

Rimske Toplice, Celje, Maribor, v septembru 1917.

Josipina Simonišek, mati.

Marta Voh roj. Simonišek

Martin Voh, nadkom. fin. straže

Anica Gorčar roj. Simonišek

Karol Gorčar, knjigoigrlec

Fini in Mila Simonišek, sestre.

svaka.

Gvidon, Anica, Marta in Draga, vnuki in vnukinje.

V imenu vseh sorodnikov.

2373